

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Łódź, dn. 22 września 2026 r.

dr hab. Wojciech Kubica,

Dziedzina, sztuki muzyczne

Dyscyplina, instrumentalistyka

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów

w Łodzi

Recenzja pracy doktorskiej Xiao Tang

Zlecniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. K. Pendereckiego w Krakowie, pismo dr hab. Moniki Gardoń-Preinl, prof. AMKP, Przewodniczącej Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne

Dotyczy

Uchwały nr 33/2026 z dn. 22 czerwca 2026 r. Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie w sprawie wyznaczenia recenzenta pracy doktorskiej w przewodzie na stopień doktora sztuki w dziedzinie Sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej Instrumentalistyka Pani mgr. Xiao Tang. Temat pracy: „Rozwój gatunku fantazji fortepianowej. Różnorodność ekspresji i formy na przestrzeni wieków jako rezonans epoki i osobowości kompozytora.”

Wstępna ocena dokumentacji

Otrzymana przeze mnie w dniu 24 lipca 2026 roku dokumentacja zawierała opis dzieła artystycznego w języku polskim i angielskim oraz zapisane na nośniku elektronicznym następujące pozycje:

- dzieło artystyczne w wersji cyfrowej
- opis dzieła artystycznego w językach polskim i angielskim
- pozostałą dokumentację przewodową

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pani Xiao Tang *Rozwój gatunku fantazji fortepianowej. Różnorodność ekspresji i formy na przestrzeni wieków jako rezonans epoki i osobowości kompozytora.*

składa się z dzieła artystycznego oraz jego opisu. Dzieło artystyczne zawiera nagrania następujących utworów:

Robert Schumann: *Fantasiestücke* op. 12

Fryderyk Chopin: *Fantazja f-moll* op. 49

Alexander Skriabin: *Fantazja h-moll* op. 28

Karol Szymanowski: *Fantazja C-dur* op. 14

- I. Grave*
- II. Non troppo allegro*
- III. Allegro molto*

Nagranie zostało dokonane w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie „Florianka” w dniach 23-24 września 2023 r., 16 listopada 2023 r. oraz 7-8 lutego 2024 r. Reżyserem dźwięku jest dr hab. Paweł Małecki

Dzieło artystyczne

Przedstawione przez Xiao Tang utwory składające się na dzieło artystyczne stanowią niezwykle ciekawy wybór kompozycji z gatunku fantazji powstałych w okresie XIX i XX wieku. Są to pozycje znane, być może za wyjątkiem *Fantazji C-dur* op.14 Karola Szymanowskiego często grywane, stawiające przed wykonawcą bardzo wysokie, różnorodne pianistyczne wymagania. Dzieło artystyczne rozpoczynają *Fantasiestucke* op. 12 Roberta Schumanna. Zastanawiający jest nieco fakt, że we wspomnianym pianistycznym repertuarze znalazł się ten właśnie cykl miniatur charakterystycznych, które w mojej opinii do gatunku fantazji nie należą. Oczywiście sam tytuł wskazuje na romantyczną swobodę w zakresie wyobraźni czy formy, więc pod tym względem ten cykl miniatur fortepianowych wykazuje z fantazją pewne cechy wspólne. Wydaje się jednak, że zdecydowanie bardziej reprezentatywna byłaby schumannowska *Fantazja C-dur* op. 17, tym bardziej w konfrontacji z dziełem Karola Szymanowskiego utrzymanym w tej samej tonacji. Inna koncepcja to wybór jednego z klasycznych dzieł W. A. Mozarta czy L. van Beethovena prezentująca szerszy kontekst chronologiczny tego gatunku. Przyjęta konstrukcja programu daje niemniej jednak wykonawcy możliwość ukazania szerokiego spectrum środków wykonawczych, przy jednoczesnym autorskim doborze repertuaru, który, co należy uznać za wartość, jest

konsekwentny i spójny. Fantazja wszakże jest gatunkiem nie posiadającym jednego, określonego schematu formalnego, który w swej genezie cechuje naturalna swoboda konstrukcyjna. W interpretacji Xiao Tang *Fantasiestücke* Roberta Schumanna brzmią spójnie i klarownie dowodząc, że jeden z najbardziej wyrazistych idiomów romantyzmu jest Doktorantowi doskonale znany. Rozdarcie pomiędzy skrajnymi stanami emocjonalnymi Xiao Tang realizuje zgodnie z programem zaplanowanym przez kompozytora. W początkowym *Des Abends* Xiao Tang wprowadza słuchacza w liryczny intymny nastrój, by po chwili w *Aufschwung* dać upust charakterystycznej dla Florestana porywczoci i energii. Przepastny kontrast emocjonalny pomiędzy miniaturami mógłby być jeszcze bardziej wyrazisty, gdyby w początkowej części udało się osiągnąć nieco staranniejsze legato i panowanie nad środkowymi planami utworu. Następujące kolejno *Warum* przekonuje retorycznym znakiem zapytania i dialogiem, w którym tytułowe pytanie pozostaje jednak bez odpowiedzi. W czwartej części cyklu dziwadła wydają się nieco zwyczajne i nie budzące kontrowersji. Być może taki był zamysł interpretacyjny wykonawcy, bowiem stabilny charakter tej miniatury dobrze kontrastuje z burzliwym i niespokojnym *In der Nacht*. Kolejna część cyklu *Fabel* urzeka swoim żartobliwym charakterem, jest najbardziej wyrazista i stanowi wraz z następującymi po niej *Traumes Wirren* bodajże najmocniejszy punkt całego cyklu. Podsumowując, z dużym zainteresowaniem prześledziłem konstrukcję i propozycje interpretacyjne zaproponowane przez Doktoranta w tym dziele. Doskonale rozumie on estetykę twórczości Roberta Schumanna, choć czasem przejawia predylekcje do osiągania kulminacyjnych punktów fraz opóźniając je w czasie, co bardziej przywodzi na myśl retorykę typową dla innego niemieckiego romantyka, Johannes Brahmsa, choć trzeba przyznać, że idealnie pasuje ona do epickiej ostatniej części cyklu *Ende vom Lied*.

Wydaje się, że następująca po schumannowskich miniaturach *Fantazja f-moll* op. 49 Fryderyka Chopina przenosi słuchacza w świat, który jest znacznie bliższy temperamentowi wykonawcy. Uda mu się przede wszystkim zrealizować, tak trudne do osiągnięcia w początkowym silnie zrytmizowanym fragmencie dzieła, myślenie długą linią muzyczną. Pianista w swobodny sposób kształtuje narrację, świadomie

kreacja Doktoranta, rozmach i umiejętność zbudowania ekstatycznych, charakterystycznych dla Szymanowskiego kulminacji. Dbałość o barwę i jakość dźwięku sprawia, że *Fantazja C-dur* op. 14 jest najmocniejszym punktem dzieła artystycznego zaprezentowanego przez Xiao Tang i stanowi jego znakomite zwieńczenie. Oceniam je wysoko.

Ocena opisu dzieła artystycznego

Część teoretyczna pracy Pani Xiao Tang *Rozwój gatunku fantazji fortepianowej. Różnorodność ekspresji i formy na przestrzeni wieków jako rezonans epoki i osobowości kompozytora* jest opisem dzieła muzycznego będącego przedmiotem badań. Opis dzieła składa się z następujących części głównych:

Rozdział 1. Geneza i rozwój gatunku fantazji

Rozdział 2. Robert Schumann i jego koncepcja fantazji

Rozdział 3. Fryderyk Chopin – idea fantazji w twórczości kompozytora

Rozdział 4. Aleksander Skriabin i jego *Fantazja* op. 28

Rozdział 5. Karol Szymanowski – *Fantazja C-dur* op. 14

Rozdział 6. Synteza i wnioski

Bibliografia

Przedstawiony przez Pani Xiao Tang opis dzieła będącego przedmiotem postępowania liczy 147 stron i składa się ze wstępu oraz szeregu rozdziałów. Doktorant w pierwszym rozdziale omawia zagadnienie fantazji jako gatunku i jego ewolucji na przestrzeni dziejów. W następnych rozdziałach kolejno porusza szereg zagadnień opisując życie i twórczość kompozytorów, charakterystykę ich kompozytorskiego stylu, następnie

w studium wykonawczym zajmuje się analizą wybranych aspektów z zakresu formy, języka muzycznego i szeroko pojętych elementów dzieła muzycznego. Całość kończy rozdział 6 zawierający syntezę wniosków, do których Doktorant dochodzi w poprzednich rozdziałach oraz bibliografia licząca 36 pozycji. Praca opatrzona jest też ponad dwustoma przykładami nutowymi. Jej plan ma przemyślaną, logiczną konstrukcję, z najbardziej rozbudowanym, analitycznym głównie pod względem harmonicznym i formalnym omówieniem kompozycji będących przedmiotem dzieła. Praca jest napisana bardzo dobrym, naukowym językiem, z drobnymi niedoskonałościami edytorskimi jak np. posługiwanie się kursywą i cudzysłowem jednocześnie, czy stylistycznymi sformułowaniami, których niezręczność wynika w sposób oczywisty z tłumaczenia (vide str. 76). Należy jednak podkreślić, że są to drobiazgi, które nie umniejszają wartości merytorycznej opisu dzieła i nie wpływają na logiczną i przekonującą argumentację Doktoranta.

Konkluzja

Obie części pracy Pani Xiao Tang *Rozwój gatunku fantazji fortepianowej. Różnorodność ekspresji i formy na przestrzeni wieków jako rezonans epoki i osobowości kompozytora* prezentują wysoki artystyczny i merytoryczny poziom. Przedstawione dzieła podlegają pracy badawczej, a spostrzeżenia zawarte w opisie są cenne i godne zauważenia. Niniejszym stwierdzam, iż praca doktorska Pani Xiao Tang spełnia wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571ze zm.)

dr hab. Wojciech Kubica